

**Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника**

Кафедра фінансів

*Левандівський О.Т., Щур Р.І., Дмитровська В.С.,
Кропельницька С.О., Криховецька З.М., Мацьків В.В.,
Мигович Т.М., Плєць І.І.*

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

**до проведення науково-дослідної практики для здобувачів
вищої освіти другого (магістерського) рівня
за освітньо-професійною програмою
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
денної та заочної форм навчання**

Івано-Франківськ-2022

УДК 330:378.147.88

Л 54

Методичні рекомендації схвалені до друку Вченою радою економічного факультету (протокол №6 від 25.11.2022)

Рецензенти:

Романюк М.Д. – д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту та маркетингу Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Гнатюк Т.М. – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Л54

Левандівський О.Т., Щур Р.І., Дмитровська В.С., І., Крпельницька С.О., Криховецька З.М., Мацьків В.В., Мигович Т.М., Плєць І.І. **Методичні вказівки до проведення науково-дослідної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» денної та заочної форм навчання. Івано-Франківськ, 2022. 46 с.**

Методичні вказівки до проведення науково-дослідної практики для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» призначені для студентів денної та заочної форм навчання. Зміст методичних вказівок до проведення науково-дослідної практики передбачає закріплення студентами отриманих під час теоретичного навчання навичок, потрібних для якісної підготовки висококваліфікованих спеціалістів у сучасних ринкових умовах та формування відповідного рівня економічного мислення.

Методичні матеріали включають визначення : мети, завдань науково-дослідної практики, бази практики, порядок організації та керівництво науково-дослідної практикою, змісту практики, структури та оформлення звіту з науково-дослідної практики, а також критерії оцінювання студентів.

УДК 330:378.147.88

© Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника, 2022

© Левандівський О.Т., Щур Р.І., Дмитровська В.С., І., Крпельницька С.О., Криховецька З.М., Мацьків В.В., Мигович Т.М., Плєць І.І.

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Мета і завдання науково-дослідної практики	5
2. Бази практики	5
3. Порядок організації, керівництво та зміст науково-дослідної практикою	5
4. Форми і методи контролю	9
5. Підведення підсумків практики	9
6. Структура та оформлення звіту з науково-дослідної практики	11
7. Рекомендована література	13
Додатки	14

ВСТУП

Магістр – це освітній ступінь, який здобувають на другому рівні вищої освіти та присуджує заклад вищої освіти (наукова установа) у результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньої програми.

Навчання магістрів зорієнтоване на підготовку фахівців для роботи як у державних та недержавних установах, організаціях і підприємствах, так і науково-дослідних та навчальних закладах.

Успішне проходження студентом науково-дослідницької практики значною мірою залежить від того, наскільки він чітко уявляє собі основні вимоги щодо теоретичного рівня, змісту, структури, обсягу, форми викладення матеріалу та оформлення роботи.

Науково-дослідна практика магістрів базується на основних концептуальних засадах проведення науково-дослідної практики студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня магістра з відповідної спеціальності і має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

У даних Методичних рекомендаціях розглядаються загальні питання організації, проведення і підведення підсумків науково-дослідної практики студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Зміст науково-дослідної практики полягає у залученні студентів-магістрантів до самостійної дослідницької роботи, ознайомленні з методикою проведення науково-дослідної роботи в академічних та спеціалізованих інститутах, практикою підприємництва, питаннями реалізації теоретичних та наукових розробок в сфері їх професійної діяльності.

Проходження студентами науково-дослідної практики орієнтується на отримання основних результатів науково-дослідної роботи.

Предметом науково-дослідної практики є поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та вміння пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження, визначати структуру та логіку майбутньої магістерської роботи.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Метою науково-дослідної практики є набуття студентами досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, поглиблення теоретичних знань в сфері фінансів, банківської справи та страхування, підбір матеріалу для написання випускної магістерської роботи, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел.

Студенти під час проходження практики мають вирішити наступні завдання:

- вивчення теоретичних джерел інформації за обраною науковою проблемою, пов'язаною з темою випускної кваліфікаційної роботи, спеціалізацією кафедри;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній літературі;
- ознайомлення із структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих інститутів та їх провідних спеціалістів щодо обраного напрямку досліджень;
- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей).

Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студента магістратури. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить студент при написанні магістерської роботи.

2. БАЗИ ПРАКТИКИ

Основним базовим об'єктом науково-дослідної практики є кафедра фінансів та Наукова бібліотека Університету.

Для проходження науково-дослідної практики кафедра фінансів залучає студентів до проведення науково-дослідної роботи та підготовки звітів за науковою тематикою кафедри.

3. ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ, КЕРІВНИЦТВО ТА ЗМІСТ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідницька практика магістрів проходить відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Під час проходження науково-дослідницької практики та виконання поставлених завдань програми практики студент повинен продемонструвати конкретні наукові результати за обраною науковою тематикою, які будуть подані у звіті з науково-дослідницької практики та можуть бути відображені у кваліфікаційній роботі магістра.

Програма науково-дослідної практики студентів магістратури складається з наступних частин:

Частина I

1. Формування індивідуального графіку проходження науково-дослідної практики, узгодження його з науковим керівником магістерської роботи.
2. Ознайомлення з науковими напрямами роботи кафедри, на якій проходять практику.
3. Вивчення нормативних документів, що регулюють питання науково-дослідної діяльності в Україні щодо обраного напрямку дослідження.
4. Визначення наукової проблеми дослідження, її актуальності та ступеня розробки в наукових та спеціальних виданнях.
 - 4.1. Ознайомлення з іноземними та вітчизняними науково-інформаційними джерелами за обраною науковою проблематикою. Оформлення бібліографії з теми, обраної для дослідження.
 - 4.2. Критичний аналіз публікацій, ознайомлення з авторефератами дисертацій в розрізі обраної теми з теми дослідження за останні 3 роки.
 - 4.3. Вивчення й аналіз нормативних документів, що регулюють відповідний напрямок фінансової діяльності.
 - 4.4. Конкретизація теми дослідження та обґрунтування її актуальності.
5. Розробка робочої гіпотези дослідження. Характеристика сфери використання та оцінювання значущості (теоретичної та прикладної) очікуваних результатів досліджень.
6. Визначення структури та основних завдань дослідження, послідовності їх вирішення, методів аналізу зібраних матеріалів.
7. Оформлення звіту практики.

Частина II

1. Збір та обробка необхідної статистичної та іншої аналітичної інформації про сферу (галузь), в якій здійснює діяльність об'єкт дослідження.
2. Опрацювання аналітичних даних, виконання необхідних розрахунків, складання аналітичних таблиць, схем, графіків тощо. Застосування комп'ютерних технологій при обробці інформації.
3. Обґрунтування висновків та пропозицій за результатами дослідження.
4. Апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій дослідження:
 - 4.1. Підготовка тез для виступу на науковій конференції за обраним напрямом.
 - 4.2. Підготовка наукової статті за обраним напрямом досліджень з дотриманням вимог ДАК Міністерства освіти і науки України (самостійно або у

співавторстві з науковим керівником);

4.3. Підготовка рецензії на наукову статтю з обраної проблеми досліджень, а також на основі опрацювання нормативної бази та виявлених недоліків їх практичного застосування готують рекомендації до відповідних органів влади і управління з метою підвищення ефективності вирішення назрілих проблем.

5. Оформлення звіту практики.

Частина III

1. Виконання індивідуального завдання науково-дослідницької практики.

Інноваційною технологією навчання є впровадження в навчальний процес індивідуальних навчально-дослідних завдань (ІНДЗ). Це вид індивідуальної роботи студента науково-дослідного та навчального характеру, яке виконується в процесі проходження студентом-магістром науково-дослідної практики і завершується веденням лекційного заняття, виступом на науковому семінарі кафедри чи підготовкою матеріалу реферативного типу за обраною тематикою. ІНДЗ спрямовані на самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизацію, поглиблення, узагальнення, закріплення, практичне застосування знань студента з певного навчального курсу та розвиток навичок самостійної роботи.

Серед ІНДЗ найпоширенішими є: конспект лекції з дисципліни, що закріплена за кафедрою фінансів (і, як правило, ведеться науковим керівником) за темою і планом, заданими керівником практики або планом, який студент розробив самостійно; реферат з теми за науковою тематикою кафедри фінансів; складання та розв'язування розрахункових або практичних задач із теми або курсу, який ведеться керівником практики; розроблення теоретичних або прикладних функціональних моделей економічних явищ, процесів тощо.

ІНДЗ оцінює керівник практики. Оцінювання ІНДЗ здійснюється керівником практики в системі оцінювання звіту по практиці.

Загальна організація науково-дослідної практики та контроль за її проведенням.

Навчально-методичне керівництво і виконання програм практик забезпечуються кафедрою фінансів. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики від кафедри фінансів.

Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента кафедра призначає наукового керівника з числа викладачів тільки з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи студента. Розпочинаючи проходження практики, студент повинен завчасно отримати інструктаж з практики на кафедрі.

До основних функцій керівника практики належать:

– консультування студентів із питань вибору теми роботи, розроблення плану, літератури, науково-методичної та спеціальної інформації, підготовки окремих розділів і розкриття змісту теми дослідження, підготовки звіту про проходження практики;

- видавання студентові індивідуального завдання на проходження практики;
- кваліфікована консультація щодо можливості використання і попереднього оброблення вихідних даних у період практики; – поради щодо оформлення роботи;
- систематичний контроль за процесом виконання окремих етапів затвердженого графіка проходження практики;
- оцінювання якості виконання практики за встановленими вимогами; – інформування кафедри про виконання студентом індивідуального завдання і випадки недотримання графіка підготовки звіту;
- участь в обговоренні кафедрою будь-яких питань щодо підготовки звіту з практики і результатів його захисту;
- оцінювання якості та правильності оформлення звіту з науково-дослідницької практики і його захисту.

Студент повинен періодично інформувати керівника практики про хід її виконання, консультиватися з проблемних питань, що виникли, обов'язково доводити до відома керівника інформацію про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання індивідуального завдання з практики.

У свою чергу, керівник практики радить студентові, як приступити до розгляду теми, коригує план роботи і дає рекомендації щодо вибору науково-методичної літератури.

Під час проходження науково-дослідницької практики студенти повинні:

- одержати від керівника практики відповідні консультації щодо оформлення звіту та всіх необхідних документів для успішного проходження практики;
- наполегливо працювати над завданнями практики;
- виконувати у повному обсязі завдання, передбачені програмою практики та зазначені в індивідуальному графіку проходження практики за вказівками наукового керівника;
- подавати результати та оформити їх у звіті про проходження науково-дослідницької практики;
- своєчасно та в повному обсязі подати науковому керівникові звітні документи та у визначений термін захистити звіт з проходження практики.

Зміст науково-дослідної практики.

Основні завдання науково-дослідної практики відображається в індивідуальному графіку, який ведеться за формою, наведеною у *додатку А*.

Студент здійснює відмітки та записує зміст і обсяг виконаної роботи, а також її результати протягом всієї практики. Фактичне виконання засвідчують науковий керівник та керівник практики від кафедри з відповідною відміткою про виконання.

4. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робота практиканта з виконання програми практики контролюється науковим керівником. Практикант повинен дотримуватися режиму роботи та правил внутрішнього розпорядку бази практики. Порушення графіку навчального процесу у зв'язку з проходженням практики студентом не припускається.

Виконання кожного розділу практики завіряється підписом керівників практики. По закінченні практики науковий керівник готує рецензію про виконання програми практики (**Додаток Ж**).

5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Протягом трьох днів після завершення практики студент-практикант зобов'язаний подати на кафедру оформлений згідно всіх вимог звіт про проходження науково-дослідної практики, який підлягає реєстрації та рецензуванню керівником практики у термін, який визначається відповідною кафедрою та регламентується нормативними й методичними документами з організації і проведення практики.

Результатом практики має стати отримання наукових результатів, які будуть використані у подальших наукових дослідженнях практиканта, та будуть покладені в основу написання магістерської роботи.

У випадку наявності суттєвих відхилень від вимог щодо змісту і оформлення звіту, він повертається на доопрацювання. Захист звітів повинен відбутися не пізніше як через десять робочих днів після закінчення практики.

Підведення підсумків науково-дослідної практики відбувається при комісії, яку призначає завідувач кафедри, до складу якої входять викладачі кафедри фінансів (не менше 3-х членів комісії).

Оцінка визначається з урахуванням своєчасності подання необхідних документів з практики, якості підготовленого звіту, виконання індивідуального завдання, рівня знань та рівня захисту студента за шкалою Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, які характеризує успішність студента. З метою об'єктивної оцінки знань та вмінь, набутих студентами під час проходження практики, захист звітів про практику проводиться з урахуванням таких критеріїв:

Критерії оцінювання результатів практики

Оцінка проходження науково-дослідної практики складається із суми балів, які виставляються комісією на основі розгляду змісту звіту про практику та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень, які входять до програми практики.

Підсумкова оцінка знань, вмінь та навичок студента, набутих на практиці, встановлюється за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням її у шкалу

оцінок ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».

Критерії оцінювання науково-дослідної практики

<i>Оцінка (бали)</i>	<i>Критерії диференціації</i>
90-100	<ul style="list-style-type: none"> - Зміст і оформлення звіту про практику відповідають встановленим вимогам, відсутні зауваження керівників практики. - Характеристика студента від керівника практики - позитивна. - Під час захисту студент демонструє відмінні знання та розуміння всього програмного матеріалу практики в повному обсязі.
70-89	<ul style="list-style-type: none"> - Наявні несуттєві зауваження щодо змісту та оформлення звіту про практику. - Характеристика студента від керівника практики - позитивна. - У відповідь на запитання з програми практики студент допускає окремі неточності, хоча загалом має тверді знання.
50-69	<ul style="list-style-type: none"> - Недбале оформлення звіту з відсутністю окремих додатків. - Переважна більшість питань програми у звіті висвітлена, однак мають місце окремі розрахункові чи логічні помилки, помилки в оформленні. - Характеристика студента в цілому позитивна. - При відповіді на запитання членів комісії з програми практики студент відповідає невпевнено, допускає помилки, не має твердих знань.
0 -49	<ul style="list-style-type: none"> - У звіті не висвітлено всі розділи програми практики або виявлено, що звіт підготовлений студентом не самостійно. - Характеристика студента стосовно практики і трудової дисципліни – негативна. - На запитання членів комісії студент не дає задовільних відповідей.

Підсумкова оцінка щодо звіту про проходження науково-дослідної практики у стобальній шкалі переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС за схемою:

Шкали оцінювання			
Університетська	Національна		Шкала ЄКТС
90 – 100	5	відмінно	A
80 – 89	4	добре	B
70 – 79			C
60 – 69	3	задовільно	D
50 – 59			E
26 – 49	2	незадовільно (з можливістю повторного проходження)	FX
0 – 25		незадовільно (з обов'язковим повторним проходженням)	F

Студенту, який не виконав завдань програми практики з поважних причин,

може бути надане право проходження практики повторно. Студенти, робота яких визначена як незадовільна, зобов'язані за рішенням Вченої ради економічного факультету повторно пройти практику без відриву від аудиторних занять.

Оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента.

В разі неподання звіту, інших обов'язкових документів по практиці або одержання незадовільної оцінки за результатами захисту практики студент має право на повторний захист протягом 10 днів семестру після закінчення практики. У разі остаточної незадовільної оцінки кафедрою фінансів та керівництвом факультету вирішується питання про подальше навчання такого студента.

Підсумки науково-дослідної практики обговорюються на засіданнях кафедри фінансів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, а загальні підсумки практики підводяться на засіданнях Вченої ради факультету щорічно.

6. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студент повинен подати на кафедру звіт про проходження практики, який є, по суті, висвітленням у першій редакції окремих етапів магістерської роботи. До звіту має бути доданий звіт магістранта про виконання тематичного плану науково-дослідної практики (**Додаток Б**).

Структура і зміст звіту науково-дослідної практики повинні відповідати всім етапам наукового дослідження і його логічній схемі.

За змістом звіт науково-дослідної практики складається з трьох частин:

1) теоретичної (формування теоретико-методичної бази дослідження, її критичне опрацювання) (Частина 1);

2) аналітичної (висвітлення результатів аналізу статистичних і інших даних, визначення тенденцій розвитку галузі, в якій діє об'єкт дослідження, її стану, проблем і перспектив розвитку, особливостей фінансової діяльності) та проектної (формулювання узагальнень, висновків, рекомендацій) (Частина 2);

3) виконання індивідуального завдання науково-дослідницької практики (Частина 3).

Форма титульної сторінки звіту про проходження практики наведена в **Додатку В**.

Звіт про проходження науково-дослідної практики повинен містити такі розділи:

Частина I:

1. Вступ

1.1. Обґрунтування теми магістерської дипломної роботи, визначення наукової проблеми дослідження та її актуальності.

1.2. Мета і завдання дослідження.

1.3. Об'єкт і предмет дослідження.

2. Теоретична та інформаційна основа дослідження (результати критичного опрацювання літературних джерел, у т.ч. нормативно-правових актів). Перелік основних джерел літератури (**Додаток Г**).

3. Викладення наукової гіпотези і обґрунтування напрямів дослідження

3. Методи дослідження (вибір і обґрунтування наукових методів (методики) проведення дослідження).

5. Проведення дослідження (це основна частина роботи, в якій висвітлюється методика дослідження з використанням логічних схем і правил) і оцінка отриманих результатів.

Частина II:

1. Характеристика статистичної та іншої аналітичної інформації про сферу (галузь), в якій здійснює діяльність об'єкт дослідження.

2. Аналітичні дані, виконані необхідні розрахунки, аналітичні таблиці, схеми, графіки об'єкту дослідження із застосуванням комп'ютерних технологій при обробці інформації.

3. Текст виступу або доповіді на науковій конференції, з підтвердженням апробації результатів дослідження практиканта (**Додаток Д**).

4. Наукова оглядова стаття з обраної проблематики дослідження, що відображає результати наукових пошуків практиканта та написана згідно з вимогами ДАК України (бажано, але не обов'язково її опублікувати у фаховому журналі). (Якщо стаття опублікована, її ксерокопія має обов'язково міститися як додаток до звіту) (**Додаток Е**).

5. Рецензія на наукову статтю з обраної проблеми досліджень (**Додаток Є**), а також рекомендації до державних органів влади та управління, що містять конкретні пропозиції, пов'язані з проблематикою практиканта.

Частина III:

1. Виконане індивідуальне завдання науково-дослідницької практики.

Додатки (розміщується матеріал, який є необхідний для повноти роботи, але не може бути розміщений в основній частині через великий обсяг чи способи відтворення. До додатків можуть бути включені додаткові ілюстрації чи таблиці, копії опублікованих праць)

Зміст практики має виявити рівень загальнотеоретичної та спеціальної підготовки магістра до виконання майбутньої кваліфікаційної роботи, його здатність та вміння використовувати здобуті теоретичні знання та практичний досвід для вирішення проблемних завдань за відповідною спеціальністю.

Звіт про науково-дослідну практику повинен бути виконаним згідно вимог, встановлених стандартом для оформлення текстових документів.

Звіт складається з двох частин: текстової та документальної. Структура текстової частини звіту повинна відобразити програму практики. У кінці текстової частини звіту подаються висновки.

Документальна частина звіту оформляється окремо додатками в кінці звіту.

Звіт друкують за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 з використанням шрифту Times New Roman розміру 14 через півтора міжрядкових інтервали. Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи

береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

До звіту обов'язково додається список використаної наукової літератури, нормативно-правових джерел, додатки у вигляді статистичного та фактологічного матеріалу. Оформлюється звіт за вимогами, які встановлені у інструктивних матеріалах економічного факультету, наскрізній та відповідних робочих програмах практики, з обов'язковим урахуванням державного стандарту до звітів з науково-дослідної роботи (ДСТУ 3008-95 “Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення”).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
2. Бюлетень ВАК України. Спеціальний випуск. 2000. № 2. 48 с.
3. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень : підручник / М.Т. Білуха. К. : АБУ, 2002. 480 с.
4. Каламбет С. В. Методолія наукових досліджень : навч. посіб. / С. В. Каламбет, С. І. Іванов, Ю. В. Півняк Ю. В. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
5. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. 6-те вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2008. 310 с.

Додаток А

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

студента _____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

№ п/п	Вид виконуваних робіт за програмою практики	Термін виконання	Відмітка про виконання	Підпис керівника практики
1.	Розробка індивідуального плану-графіку проходження практики. Узгодження його з науковим керівником магістерської роботи та керівником практики від бази практики.			
2.	Ознайомлення з науковими напрямками роботи кафедри, на якій проходять практику.			
3.	Визначення наукової проблеми дослідження та її актуальності.			
4.	Розробка робочої гіпотези дослідження. Характеристика сфери використання, оцінювання новизни та значущості (теоретичної та прикладної) очікуваних результатів досліджень.			
5.	Визначення структури та основних завдань дослідження, послідовності їх проведення, методів аналізу зібраних матеріалів.			
6.	Збирання необхідної статистичної та іншої аналітичної інформації про об'єкт дослідження.			
7.	Опрацювання аналітичних даних, виконання необхідних розрахунків, складання аналітичних таблиць, схем, графіків тощо. Застосування комп'ютерних технологій при обробці інформації.			
8.	Обґрунтування висновків та пропозицій за результатами дослідження.			
9.	Апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій дослідження (виступи на конференції, опублікування наукової статті, розробка рекомендацій до органів влади й управління тощо).			
10.	Оформлення звіту практики.			

Керівник практики _____
(підпис) _____ (посада) _____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Студент-практикант _____
(підпис) _____ (ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

Додаток Б

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра фінансів

ПЛАН-ЗВІТ ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Магістрант _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник магістерської роботи _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики _____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

База практики _____
(назва установи)

За час практики зроблено:

1. Вивчення нормативних документів, що регулюють питання науково-дослідної діяльності в Україні щодо _____

2. Огляд друкованої літератури та бібліографічних джерел з наукової проблеми _____

3. Збір та обробка практичного та інформаційного матеріалу для написання магістерської роботи _____

4. Формування бібліографічного списку для написання магістерської роботи з проблематики _____

5. Підготовка:

5.1. наукової статті _____

(назва, відмітка про друк)

5.2. тез доповідей на конференцію та звітну наукову конференцію студентів університету

(назва, відмітка про виступ/друк)

5.3. рецензії на статтю _____

(автор, назва, інформація про друк)

6. Виконання індивідуального завдання на тему: _____

(назва теми)

7. Участь у роботі:

7.1. конференції: _____

(назва, місце та дата проведення)

7.2. наукового семінару: _____

(назва, місце та дата проведення)

7.3. Днів науки в університеті: _____

(назва, місце та дата проведення)

8. Участь у наукових заходах кафедри фінансів:

(назва заходу, місце та дата проведення, зміст роботи)

Магістрант _____

Дата _____ 20__ року.

Додаток В

Зразок титульної сторінки звіту

**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет
Кафедра фінансів**

ЗВІТ
про проходження науково-дослідної практики
на _____
(назва бази практики)

Студента групи Ф-____

(П.І.Б.)

Керівник практики від кафедри

(науковий ступінь, вчене звання керівника та П.І.Б.)

м. Івано-Франківськ

20__ р.

Додаток Г

Вимоги до оформлення бібліографії

Вивчення літературних джерел. Методи добору фактичних матеріалів і огляду літератури

Ознайомлення з опублікованими за обраним напрямом досліджень магістерської роботи науковими працями починається відразу після розробки ідеї, тобто задуму наукового дослідження, який, знаходить своє відображення в темі й робочому плані роботи. Така постановка справи допомагає цілеспрямованіше шукати літературні джерела за обраною темою і краще опрацювати матеріал, опублікований у працях інших учених, бо витoki основних питань проблеми майже завжди закладені в більш ранніх дослідженнях.

Є два шляхи отримання бібліографічної довідки: замовлення у спеціалізованій інформаційній установі (інформаційному підрозділі установи) або самостійний пошук. Треба зазначити, що, незважаючи на високу кваліфікацію працівників інформаційних служб, вони ніколи не доберуть літературу так, як треба здобувачу, хоч і збережуть йому багато цінного часу. Науковий працівник у пошуку літератури має спочатку з'ясувати перелік періодичних видань, від яких можна сподіватися необхідної інформації. Добре складений перелік навіть при побіжному знайомстві із заголовками джерел допомагає усвідомити обсяг потрібної інформації

Необхідно переглянути всі види джерел, зміст яких пов'язаний з темою магістерського дослідження. До них належать матеріали, надруковані в різних вітчизняних і зарубіжних виданнях, недруковані документи (звіти про науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, дисертації, депоновані рукописи, матеріали зарубіжних фірм), офіційні матеріали. Якщо такий перелік виявиться дуже великим, слід обмежити параметри бібліографічного пошуку: мова, країна, рік видання тощо. Коли з даного питання існує бібліографічний довідник, треба його використати, одночасно пересвідчившись у його повноті. Починати пошук варто з нової літератури, а потім поступово "розмотувати клубок", користуючись посиланнями на інші джерела.

Стан вивченості теми доцільно аналізувати з інформаційних видань, метою випуску яких є оперативна інформація як про самі публікації, так і найсуттєвіші моменти їхнього змісту. Найважливіші книги та статті необхідно обов'язково прочитати в оригіналі. Вивчаючи літературне джерело, слід відразу зробити його повний бібліографічний опис. Ніколи не покладайтеся на свою пам'ять, занотуйте необхідне та зауваження до кожного джерела.

Вивчаючи літературу, не намагайтеся тільки запозичити матеріал. Паралельно обдумайте знайдену інформацію. Цей процес має тривати протягом усієї роботи над темою, тоді власні думки, які виникли в ході знайомства з чужими працями, стануть основою для отримання нового знання. Зазвичай використовується не вся інформація, що міститься в певному джерелі, а тільки

та, яка безпосередньо стосується теми роботи і тому найбільш цінна і корисна. Таким чином, критерієм оцінювання вивченого є можливість його практичного використання в майбутній кваліфікаційній роботі магістра.

Вивчаючи літературні джерела, треба стежити за оформленням виписок, щоб надалі ними було легко користуватися. Працюючи над якимось питанням або розділом, треба постійно бачити його зв'язок із проблемою в цілому, а розроблюючи широку проблему — вміти розділяти її на частини, кожна з яких продумувати в деталях. Можливо, частина отриманих даних виявиться непотрібною; дуже рідко вони використовуються повністю. Тому необхідні ретельний відбір і оцінювання їх. Відбір наукових фактів — не проста справа. Це не механічний, а творчий процес, який потребує цілеспрямованої праці. Треба добирати не будь-які, а тільки наукові факти. Поняття "науковий факт" є значно ширшим і багатограннішим, ніж поняття "факт", що застосовується у повсякденному житті. Коли говорять про наукові факти, то розуміють їх як складові елементи основи наукового знання, віддзеркалення об'єктивних властивостей речей і процесів. На підставі наукових фактів визначаються закономірності явищ, будуються теорії та виводяться закони.

Наукові факти характеризуються такими властивостями, як новизна, точність, об'єктивність і достовірність.

Новизна наукового факту свідчить про принципово новий, не відомий до цього часу предмет, явище або процес. Це не обов'язково наукове відкриття, але нове знання про те, чого ми досі не знали.

Точність наукового факту визначається об'єктивними методами і характеризує сукупність найсуттєвіших прикмет предметів, явищ, подій, їхніх кількісних та якісних визначень.

При доборі фактів необхідно бути науково об'єктивним. Не можна відкидати факти тільки тому, що їх важко пояснити або знайти їм практичне застосування. Справді, сутність нового в науці не завжди чітко видно самому досліднику. Нові наукові факти, часом досить значні, саме через те, що їхнє значення недостатньо розкрито, можуть надовго залишатися в резерві науки і не використовуватися на практиці.

Достовірність наукового факту базується на його безумовному реальному існуванні, яке підтверджується при побудові аналогічних ситуацій. Якщо такого підтвердження немає, то немає і достовірності наукового факту. Достовірність наукових фактів значною мірою залежить від достовірності першоджерел, від їхнього цільового призначення і характеру їхньої інформації. Очевидно, що **офіційне видання**, опубліковане від імені державних або громадських організацій, установ і відомств, містить матеріали, точність яких викликає найменше сумнівів.

Монографія — наукове видання, яке містить повне і всебічне дослідження якоїсь проблеми або теми; науковий збірник матеріалів авторитетної наукової конференції; науковий збірник дослідницьких матеріалів установ, навчальних закладів або наукових товариств із найважливіших наукових і науково-практичних проблем — всі ці видання мають принципове наукове значення і

практичну цінність. У своїй основі вони безумовно належать до числа достовірних джерел. Практично абсолютну достовірність мають **описи винаходів**.

Серед джерел інформації чільне місце посідають **наукові статті**. Теоретичні статті в галузі гуманітарних наук значно більше, ніж стаття технічна, насичені роздумами, порівняннями, словесними доведеннями. Достовірність її змісту перебуває в залежності від достовірності вихідної інформації, використаної авторами. Проте тут важливого значення набуває позиція автора, його світогляд, з огляду на які стаття поряд з об'єктивними науковими даними може містити неправильні трактування, помилкові положення, різного роду неточності. Тому слід розібратися в цьому і точно оцінити зміст статті, встановити істинність тверджень її автора і дати їм відповідну оцінку.

Самостійне значення має **інформаційна стаття** в будь-якій науковій галузі. Така стаття звичайно оперативна й актуальна, вона містить стислий, конкретний виклад певних фактів, повідомлення про якусь подію, явище. Подібно статтям, різний ступінь достовірності мають також **доповіді**, оголошені на наукових конференціях, симпозіумах. Деякі з них можуть містити обґрунтовані, доведені, апробовані відомості, інші — питання постановочного характеру, пропозиції тощо.

Про достовірність вихідної інформації свідчить не тільки характер першоджерела, а й науковий, професійний авторитет його автора, належність автора до тієї чи іншої наукової школи. У всіх випадках слід добирати тільки останні дані, найавторитетніші джерела, точно зазначати, звідки взяті матеріали.

До фактів з літературних джерел треба підходити критично. Не можна забувати, що життя постійно йде вперед, розвиваються наука, техніка й культура. Те, що вважалось абсолютно точним вчора, сьогодні може виявитися неточним, а часом і неправильним.

Особливою формою фактичного матеріалу є **цитати**. Органічно вплетені у текст наукової роботи, вони складають невід'ємну його частину. Цитати використовуються для того, щоб без переколючень передати думку автора першоджерела, для ідентифікації поглядів при зіставленні різних точок зору та ін. Вони слугують необхідною опорою магістрові в процесі аналізу й синтезу інформації. Відштовхуючись від їхнього змісту, можна створити систему переконливих доказів, необхідних для об'єктивної характеристики явища, яке вивчається. Цитати можуть використовуватися і для підкріплення окремих тверджень самого здобувача кваліфікаційного рівня магістра.

У всіх випадках кількість використаних цитат повинна бути оптимальною, тобто визначатися потребами розроблення теми наукової роботи. Від її автора вимагається встановити, чи доцільним є застосування цитат у контексті, чи нема в них переколючень сенсу аналізованих джерел. Причини переколючень можуть бути різними. В одних випадках із першоджерела можуть бути взяті слова, які не визначають основної суті поглядів його автора. В інших — цитати обмежуються словами, які містять лише частину думки, наприклад, ту, що більше відповідає інтересам автора. Іноді в цитаті викладається точка зору не на той предмет, що

розглядається в даному контексті. Можливі й інші неточності при цитуванні.

Найчастіше цитати та інші запозичені матеріали застосовують при написанні огляду літератури — одного з важливих етапів підготовки наукової роботи магістром.

Основними завданнями огляду літератури є:

- ознайомлення з матеріалами за обраною темою дослідження, їхня класифікація, відбір найцікавіших досліджень, основних фундаментальних праць, найсуттєвіших результатів; при цьому треба вивчати літературу не тільки з "вузької" теми, а й за близькими до неї темами;

- виявлення напрямів досліджень, які викликають найбільшу цікавість, ще недостатньо досліджені і могли б стати темою кваліфікаційної роботи магістра;

- формулювання напрямів наукового пошуку в магістерській роботі, характеристика методу й основних розділів теоретичної та експериментальної частин дослідження; і на завершення огляду — перша редакція орієнтовного плану роботи;

- отримання вихідного матеріалу для написання частини магістерської роботи, складання анотованого покажчика статей і книг за обраною темою.

Можна рекомендувати такий **типовий план щодо пошуку та огляду літератури:**

- загальна характеристика галузі досліджень, значення останньої в науці і промисловості, актуальність завдань, які стоять перед даною галуззю;

- класифікація основних напрямів досліджень у даній галузі; визначення напрямів, практично використовуваних, і таких, які перебувають у стадії розробки, відображення різних точок зору на розв'язання проблеми;

- детальний виклад результатів досліджень за кожним розділом класифікації; для теоретичного дослідження — опис використаної методики, застосованого математичного апарату; для експериментальної роботи — найважливіші схеми, їхнє дослідження й основні результати; критичний аналіз цих матеріалів із пропозиціями та зауваженнями;

- у кінці кожного розділу — висновки, підсумки досліджень і перелік основних нерозв'язаних проблем;

- на завершення огляду — формулювання основних напрямів досліджень, їхня актуальність і кінцева мета; орієнтовний план роботи із зазначенням запропонованої методики теоретичних та експериментальних робіт. Існує два критерії самоперевірки правильності написання огляду: огляд пишеться не за авторами, а за завданнями досліджень; огляд тоді написаний правильно, коли його можна публікувати як самостійну статтю.

Оформлення бібліографічного опису варто подати у звіті в табличному вигляді (табл.1). Позицією визначено відібраний автором магістерської роботи матеріал, який за логікою викладення являє цілісне уявлення про певне явище або процес і, який буде використаний при написанні роботи. Слід звернути увагу, що літературне джерело може мати одну або декілька позицій, які пов'язані з завданнями дослідження.

Зразок оформлення бібліографічного опису джерел

№	Автор, назва, видавник, місто видання, рік видання, загальна кількість сторінок	Короткий зміст відібраного матеріалу, який використовуватиметься в роботі (сторінки за кожною позицією)	Відібрані цитати (характеристика та сторінки за кожною позицією), на які будуть посилання	Дискусійні моменти джерела (характеристика та сторінки за кожною позицією)	Зауваження (для якого розділу, вирішення якого завдання роботи відібраний матеріал)
1	2	3	4	5	6
1	Бутенко Н.В. Основи маркетингу: Навч. посіб./ Бутенко Н.В. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 140 с.	1. характеристика основних підходів до визначення поняття «маркетинг» (с. 7 – 8)	«Дослівно термін «маркетинг» перекладається з англійської як ринкотворення, ринкова діяльність, орієнтація на ринок» (с. 7)	С. 58 – класифікація цін (відображені тільки 4 ознаки) – в роботі порівняти з іншими працями з маркетингу та подати узагальнену класифікацію цін (завдання 1.2. магістерської роботи)	С. 7 – 13 – сучасна концепція маркетингу (розділ 1 роботи - виконання завдання 1.1. визначення сутності та характеристика основних підходів до маркетингу)
		2. характеристика основних етапів проведення маркетингових досліджень (с. 18 – 22)	Рис. 2.2. Процес маркетингового дослідження (с.18)		С. 58 – 64 – маркетингова цінова політика підприємства (розділ 2 роботи - виконання завдання 2.2. – методика формування цін)
					С. 93 – 102 – стратегічне маркетингове планування (розділ 3 роботи - виконання завдання 3.3. – формування основних напрямів розробки стратегічного плану маркетингу підприємства)

Огляд літератури за темою демонструє ґрунтовне ознайомлення зі спеціальною літературою, його вміння систематизувати джерела, критично їх розглядати, виділяти суттєве, оцінювати зроблене раніше іншими дослідниками, визначати головне в сучасному стані вивчення теми. Матеріали такого огляду треба систематизувати в певному логічному зв'язку і послідовності. Тому перелік праць та їхній критичний розгляд не обов'язково подавати у хронологічному порядку. Якщо до обраної теми є дуже багато інформаційних джерел, то оглядові літератури може бути присвячений окремий розділ (зазвичай перший) основної частини дисертації. При цьому слід пам'ятати, що оскільки магістерська робота розкриває відносно вузьку тему, то огляд праць попередників роблять тільки з питань обраної теми, а не за проблемою в цілому. В огляді називають і критично оцінюють публікації, що мають пряме і безпосереднє відношення до теми. Зайвим є виклад усього, що стало відомим з прочитаного, і того, що має побічний стосунок до його праці.

Буває, магістр, не знайшовши в доступній йому літературі необхідних відомостей, безпідставно береться стверджувати, що саме йому належить перше слово в описі досліджуваного явища, проте згодом це легко спростовується. Ясно, що такі відповідальні заяви можна робити тільки після ретельного і всебічного вивчення літературних джерел і консультацій з науковим керівником.

Всі відібрані джерела формуватимуть у подальшому **бібліографічний список**. Разом з тим недоцільно робити детальний опис всіх відібраних джерел бібліографії. Слід проглянути і відібрати тільки ту літературу, використання якої дозволить розкрити обрану тему дослідження, а опис джерел доцільно подавати тільки за тими з них, які відібрані для використання в роботі. Бібліографічний список використаної літератури прийнято вміщувати після загальних висновків роботи — як одну із суттєвих частин кваліфікаційної роботи магістра, що відтворює самостійну творчу роботу магістранта у багатогранному інформаційному полі.

Магістр зобов'язаний посилатися на джерела, з яких у роботі використано матеріали, окремі результати, ідеї чи висновки для розробки власних проблем, завдань, питань. Такі посилання дають змогу відшукати документи і перевірити достовірність цитування певних наукових робіт, повідомляють необхідну інформацію про них, допомагають з'ясувати їх зміст, мову тексту та обсяг. Посилатися слід на останні видання творів. Більш ранні видання можна зазначати лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, не включений до останнього видання.

Не варто включати до бібліографічного списку праці, на які немає посилання в тексті роботи і вони фактично не були використані, а також енциклопедії, довідники, науково-популярні книжки, газети.

Оформлення бібліографічного списку

Бібліографічний апарат у роботі магістра — це ключ до використаних автором джерел. Крім того, він певною мірою відбиває наукову етику й

культуру наукової праці. Саме з нього можна зробити висновок про ступінь ознайомлення магістра з наявною літературою за досліджуваною проблемою. Бібліографічний апарат складається зі списку використаних джерел і посилань, які оформлюються відповідно до чинних стандартів.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів:

- у порядку появи посилань у тексті за їхньою наскрізною нумерацією (найзручніший для користування і рекомендований при написанні роботи),
- в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків,
- у хронологічному порядку.

Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Приклади оформлення списку використаних джерел

КНИГИ

Однотомні видання

один автор

Битяк Ю. П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади: монографія. Харків: Право, 2005. 304 с.

Краснова М. В. Договори в екологічному праві України: навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: Алерта, 2012. 216 с.

Кузніченко С. О. Закон України "Про правовий режим надзвичайного стану": наук.-практ. комент. / Одес. держ. ун-т внутр. справ. Харків: Право, 2015. 164 с.

Тертишник В. М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: із змін. та допов. на 12 берез. 2016 р. 12-те вид., допов. і переробл. Київ: Правова єдність, 2016. 810 с.

Johnson L. K. Bombs, bugs, drugs and thugs: intelligence and America's quest for security. New York; London: New York University Press, 2000. 326 p.

два автори

Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України: монографія. Харків: Еспада, 2004. 192 с.

Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах: практич. посіб. Харків: Право, 2011. 136 с.

Петришина М. О., Петришин О. А. Міжнародно-правові стандарти у сфері місцевого самоврядування: наук. доп. / Нац. акад. прав. наук України, НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування. Харків: Право, 2016. 44 с. (Серія "Наукові доповіді").

Сташис В. В., Бажанов М. И. Преступления против личности в УК УССР и судебной практике. Изд. 2-е, испр. и доп. Харьков: Вища шк., 1987. 216 с.

три автори

Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження: монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків: Право, 2011. 312 с.

Сичевський В. В., Харитонов Є. І., Олейніков Д. О. Науково-практичний коментар до розділу І Особливої частини Кримінального кодексу України (Злочини проти основ національної безпеки України) / Служба безпеки України. Харків: Право, 2016. 232 с. (Бібліотека слідчого).

Helfer M. E., Kempe R. S., Krugman R. D. The battered child. 5th ed. Chicago, IL: University of Chicago Press, 1997. 700 p.

чотири і більше авторів

Прилипка С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 288 с.

Коллективні політичні права і свободи людини та громадянина в Україні: проблеми теорії та практики: монографія / Є. І. Григоренко та ін.; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. Харків: [б. в.], 2013. 352 с.

Постклассическая онтология права: монография / С. И. Максимов и др.; С.-Петербург. гос. ун-т; общ. ред. И. Л. Честнов. Санкт-Петербург: Алетейя, 2016. 688 с. (Толкование источников права).

The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY: Columbia University Press, 2010. 256 p.

автор(и) та редактор(и)/ упорядник(и)

Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України: навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 624 с.

Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків: Право, 2011. 656 с.

Петрик О. І. Шлях до цінової стабільності: світовий досвід і перспективи для України: монографія / відп. ред. В. М. Геєць. Київ: УБС НБУ, 2008. 369 с.

Plath S. The unabridged journals / ed. K. V. Kukil. New York, NY: Anchor, 2000. 680 p.

автор(и) та перекладач(и)

Беккариа Ч. О преступлениях и наказаниях / вступ. ст. Н. И. Панова; пер. с итал. М. М. Исаев. Киев: Ин Юре, 2014. 240 с. (Памятники правовой мысли).

Питерс Т., Уотермен Р. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний) / ред. Л. И. Евенко; пер.: Д. Васильев, В. Зотов. Москва: Прогресс, 1986. 424 с.

Laplace P. S. A philosophical essay on probabilities / trans.: F. W. Truscott, F. L. Emory. Original work published 1814. New York, NY: Dover, 1951. 196 p.

без автора

Галузева економічна політика держави: проблеми правового забезпечення: колект. моногр. / за наук. ред. Д. В. Задихайла. Харків: Юрайт, 2013. 520 с. (Серія "Наукові праці кафедри господарського права Національного університету "Юридична академія України імені Ярослава Мудрого"; т. 1).

Конституція України: наук.-практ. комент. / редкол.: В. Я. Тацій (голова)

та ін. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 1128 с.

Настільна книга детектива, прокурора, судді: коментар антикорупційного законодавства / ред. М. І. Хавронюк. Київ: Дакор, 2016. 496 с.

Політологічний енциклопедичний словник / упоряд. В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ: Генеза, 2004. 736 с.

Правове виховання в сучасній Україні: монографія / за заг. ред.: В. Я. Тацій, А. П. Гетьман, О. Г. Данильян. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2013. 440 с.

Протидія терористичній діяльності: міжнародний досвід і його актуальність для України: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 30 верес. 2016 р. Київ: Нац. акад. прокуратури України. 2016. 432 с.

Twenty-four hours a day. Miami, FL: BN Publishing, 2010. 400 p.

Багатотомні видання

Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т. / Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. 848 с.

Енциклопедія історії України: у 10 т. / НАН України, Ін-т історії України. Київ: Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник: у 2 т. / за ред.: В. В. Сташис, В. Я. Тацій. 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2010. Т. 1. 456 с.

Кучерявенко Н. П. Курс податкового права: в 6 т. Харків: Право, 2007. Т. 4: Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.

Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України: у 4 т. / ред. О. В. Стовба. Харків: Апостиль, 2015. Т. 2. 329 с.

Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.

ІНШІ ВИДАННЯ

автореферати дисертацій

Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.03 / Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2010. 36 с.

Лісов О. С. Новітня вітчизняна історіографія створення та діяльності розвідки і контррозвідки України у 1917–1991 роках: автореф. дис. ... канд. іст. наук: 20.02.22 / Нац. ун-т оборони України ім. Івана Черняхівського. Київ, 2017. 20 с.

дисертації

Сокурєнко В. В. Публічне адміністрування сферою оборони в Україні: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.07 / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2016. 573 с.

Костєнко В. О. Економіко-правове забезпечення використання та охорони земель: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.06 / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків, 2015. 183 с.

Bryant B. D. A sequentially articulated experiment to compare two

instructional software input infrastructures: Doctoral dissertation / University at Albany. Albany, NY, 1998. 150 p.

архівні документи

Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. ЦДАГО України (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64, 64 зв., 71.

Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. ЦДАВО України (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3.

Наукове товариство ім. Шевченка. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.

ЧАСТИНА ВИДАННЯ

розділ книги

Борисова В. И. Право частной собственности в системе социально-экономических прав и свобод граждан и пути его реализации. Харьковская цивилистическая школа: право собственности: монография / ред. И. В. Спасибо-Фатеева. Харьков: Право, 2012. Разд. 3, гл. 1. С. 87–99.

Даньшин І. М. Злочини проти громадського порядку та моральності. Кримінологія. Загальна та Особлива частини: підручник / ред. В. В. Голіна. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2009. Розд. 15. С. 138–145. Тацій В. Я. Повертаючись до питання боротьби зі злочинами у сфері приватизації.

Тацій В. Я. Вибрані статті, виступи, інтерв'ю. Харків: Право, 2010. С. 221–229.

Хряпінський П. Кримінально-правові засоби заохочення у публічному праві України. Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані: монографія / за ред.: О. В. Козаченко, Є. Л. Стрельцов. Миколаїв: Іліон, 2016. С. 87–109.

O'Neil J. M., Egan J. Men's and women's gender role journeys: A metaphor for healing, transition, and transformation. Gender issues across the life cycle / Ed. V. R. Wainrib. New York, NY: Springer, 1992. P. 107–123.

тези, доповідь

Боднар Т. В. Договір про закупівлю: особливості укладання і забезпечення. Актуальні проблеми приватного права: договір як правова форма регулювання приватних відносин: матеріали наук.-практ. конф., присвяч. 95-й річниці з дня народж. В. П. Маслова (Харків, 17 лют. 2017 р.). Харків: Право, 2017. С. 7–9.

Данильян О. Г., Дьобань О. П. Досвід удосконалення органів державної влади в європейських країнах та можливості його використання в Україні. Проблеми розбудови державності та народовладдя в Україні: матеріали ХХІІ Харків. політолог. читань (м. Харків, 21 трав. 2009 р.). Харків, 2009. С. 47–49.

Шаповал В. Свобода та "природні права" людини як основа людського виміру права. Антропологія права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): матеріали першого всеукр. круглого столу, м. Львів,

16–17 верес. 2005 р. Львів: Край, 2006. С. 286–295.

Wu C. K., Makhlof M. M. Predicting the response of Aluminium casting alloys to heat treatment. *Light Metals 2011: Proceedings of the technical sessions presented by the TMS Aluminium Committee at the TMS 2011 Annual Meeting & Exhibition, San Diego, California, USA, 27 February – 3 March, 2011.* Hoboken, NJ: Wiley, 2011. P. 834–836.

стаття з довідкового видання

Баулін Ю. В. Обставини, що виключають злочинність діяння. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ: Юрид. думка, 2007. С. 550.

Гончаренко В. Д. Повне зібрання законів Російської імперії. Велика українська юридична енциклопедія. Харків: Право, 2016. Т. 1: Історія держави і права України. С. 573–574.

Ріяка В. О. Декларація митна. *Юридична енциклопедія.* Київ: Укр. енцикл., 1998. Т. 2. С. 29.

Bergmann P. G. *Relativity.* The New Encyclopedia Britannica. Chicago, IL: Encyclopedia Britannica, 1993. Vol. 26. P. 501–508.

стаття з продовжуваного видання

Гетьман А. П., Лозо В. І. Державно-правові проблеми подолання екологічної кризи в епоху глобалізації. *Проблеми законності.* Харків. 2013. Вип. 123. С. 65–77.

Данильян О. Г., Петришин О. В. Проблема взаємовпливу правового виховання державотворчого процесу: українські реалії. *Вісник Національної академії правових наук України.* Харків, 2010. № 2. С. 28–39.

Семенюк О. Г. Заходи безпеки в системі охорони державної таємниці. *Держава і право. Юридичні науки.* Київ, 2016. Вип. 72. С. 152–166.

стаття з періодичного видання (журнал, газета)

Кулак Н. В. Актуальні питання правового статусу добровольчих формувань в Україні. *Часопис Київського університету права.* 2016. № 4. С. 84–88.

Петришин О., Серьогіна С. Змішана республіканська форма державного правління: питання теорії та практики. *Право України.* 2009. № 10. С. 57–60.

Benjamin A. C. The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. *Journal of Higher Education.* 1960. Vol. 31, No. 9. P. 471–480.

Серета М. Мирні зібрання: практика адмін. судів 2015 р. *Юридичний вісник України.* 2016. 12–18 лют. (№ 6). С. 5.

Тацій В. Я., Тютюгін В. І., Пономаренко Ю. А. Виклики сучасності і кримінальне право. *Голос України.* 2016. 29 січ. (№ 16). С. 6–7.

Itzkoff D. A touch for funny bones and earlobes. *New York Times.* 2010. March 31. P. C1.

рецензії

Биков О. Нагальність оптимального міжнародно-правового врегулювання глобальних біоетичних проблем сучасності. *Віче.* 2016. № 1/2. С. 20–21. Рец. на кн.: Третьякова В. Г. Міжнародно-правове регулювання глобальних біоетичних

проблем: монографія. Київ: Кондор, 2013. 407 с.

Драч О. О. [Рецензія]. Український історичний журнал, 2016. № 1. С. 217–219. Рец. на кн.: Темченко А. І. Традиційні мантичні практики: архаїка знакової системи. Черкаси: ІнтралігаТОР, 2015. 112 с.

Csikos R., Garcia E., Worley R. Book Reviews. Journal of Criminal Justice Education. 2010. Vol. 21, No. 1. P. 93–99. Review of the book: Beck E., Britto S., Andrews A. In the shadow of death: Restorative justice and death row families. Oxford, NY: Oxford University Press, 2007. 336 p.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

Аналіз стану здійснення судочинства в 2015 році (за даними судової статистики). URL: [http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282](http://www.scourt.gov.ua/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/D7F9F72E78DA88ECC2257F730036F282) (дата звернення: 17.03.2017).

Гетьман Є. А. Підзаконні нормативно-правові акти органів виконавчої влади України та іноземних держав: порівняльна характеристика. Теорія і практика правознавства: електрон. наук. фахове вид. 2016. Вип. 1 (9). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/66302> (дата звернення: 17.06.2016).

Карнаух Б. П. Тлумачення договору: короткий нарис із наднаціональної і транснаціональної точок зору. Проблеми законності. 2016. Вип. 135. С. 39–51. DOI: <http://dx.doi.org/10.21564/2414-990x.135.83852>.

Оболенцев В. Ф. Базові засади системного аналізу злочинності та віктимізації в Україні: монографія. Харків; Костянтинівка, Сектор "С" АТО: Юрайт, 2016. 116 с. URL: http://dspace.nulau.edu.ua/bitstream/123456789/12015/1/Obolencev_2016_mon.pdf (дата звернення: 17.03.2017).

Colletta L. Political satire and postmodern irony in the age of Stephen Colbert and Jon Stewart. Journal of Popular Culture. 2009. Vol. 42, No. 5. P. 856–874. DOI: 10.1111/j.1540-5931.2009.00711.x.

Feminism. Encyclopædia Britannica online. URL: <http://www.britannica.com/EBchecked/topic/724633/feminism>.

Trammell A. Magic: The gathering in material and virtual space: An ethnographic approach toward understanding players who dislike online play. Meaningful Play 2010: October 21–23, 2010, East Lansing, MI. URL: http://meaningfulplay.msu.edu/proceedings2010/mp2010_paper_42.pdf (Last accessed: 17.03.2017).

ЗАКОНОДАВЧІ ТА НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

Конституція України: станом на 1 верес. 2016 р.: відповідає офіц. тексту. Харків: Право, 2016. 82 с.

Конституційний Суд України: рішення, висновки / відп. ред. А. С. Головін; уклад.: К. О. Пігнаста, О. І. Кравченко. Київ: Логос, 2011. Кн. 10. 431 с.

Правова основа діяльності органів державної влади: зб. нормат. актів / упоряд. П. М. Любченко. Харків: ФІНН, 2010. 303 с.

Національна доктрина розвитку освіти: затв. Указом Президента України від 17.04.2002 р. № 347. Освіта. 2002. 24 квіт. (№ 14). С. 2–4.

Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389- VIII. Голос України. 2015. 10 черв. (№ 101). С. 4.

Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень: затв. наказом М-ва юстиції України від 08.10.1998 р. № 53/5 (у ред. наказу від 26.12.2012 р. № 1950/5). Офіційний вісник України. 2013. № 3. Ст. 91.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341- III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.

Про порядок класифікації надзвичайних ситуацій: постанова Каб. Міністрів України від 15.06.1998 р. № 1099. Офіційний вісник України. 1998. № 28. Ст. 1062.

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 12.03.2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page> (дата звернення: 17.03.2017).

Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1678-18> (дата звернення: 17.03.2017).

Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2017 році: від 15.09.2016 р. № 5132. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60035 (дата звернення: 17.03.2017).

Ухвала апеляційного суду Полтавської області від 27 серпня 2014 р., судова справа № 551/818/14-к. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41131992#> (дата звернення: 17.06.2016).

Case of Benham v. The United Kingdom (Application no. 19380/92): Judgment European Court of Human Rights, 10 June 1996. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57990> (**Last accessed: 17.03.2017**).

Примітки:

1. Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015.
2. У бібліографічному описі опублікованих праць необхідно вказати прізвища та ініціали всіх його співавторів незалежно від виду публікації.

Додаток Д

Вимоги до структури та оформлення статей звітної наукової конференції студентів ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"

Тези статей подаються в одному примірнику в паперовому (обсягом 2 повні сторінки) і електронному вигляді (файл у редакторі Word-2003 шрифтом Times New Roman, кегль 14, міжрядковий інтервал - 1 у форматі А 4, поля зверху, знизу та зліва – 2,5 см, справа – 1 см). На першій сторінці зверху посередині вказується назва секції, назва статті великими літерами, нижче - прізвище та ім'я автора, курс та підрозділ, де навчається автор, прізвище та ініціали наукового керівника, його науковий ступінь, вчене звання. Завершує статтю список використаних джерел до 6-и пунктів. Разом із статтею подається відгук наукового керівника.

Приклад оформлення статті:

Секція філософських, психологічних та релігієзнавчих наук

ТЛУМАЧЕННЯ ЛЮДИНИ ТА ЇЇ ЩАСТЯ У ФІЛОСОФСЬКІЙ СПАДЩИНІ Г.С. СКОВОРОДИ

Андрусів Любомир,
V курс, філософський факультет.
Науковий керівник – Возняк С.М.,
доктор філософських наук, професор.

Текст статті (2 сторінки)

1. Багалій Д. Український мандрівний філософ Г. Сковорода. – К., 1992.
2. Історія філософії України: Підручник. – К., 1994.
3. Куташ І. Категорія щастя у філософії Г. Сковороди. Хроніка. 2000. №37 – 38.
4. Чижевський Д. Філософія Г. С. Сковороди. Харків, 2004.
5. Шинкарук В., Іваньо І.. Григорій Сковорода. К., 1973., Т.1.

Вимоги до структури та оформлення тез доповіді на науковій конференції

Оформлення тез доповіді має відповідати наступним вимогам:

1. Шрифт: TimesNewRoman 14 кегль, інтервал – 1,5, поля – 20 мм з усіх боків сторінки.
2. Обсяг тез – 3–4 повні сторінки зі списком літератури.
3. Тези мають містити:
– УДК у верхньому лівому кутку;

- нижче посередині сторінки – назва доповіді;
- під назвою доповіді вказується повністю прізвище, ім'я та по батькові, вчений ступінь і звання автора, посада та місце роботи. Також вказується електронна адреса для кожного автора;
- через один рядок – текст матеріалу.

4. Кількість графічного матеріалу має бути мінімальною. Ілюстративні матеріали повинні бути якісними.

5. Список літератури має бути оформлено згідно з вимогами, що містяться в наказі ВАК України від 26.01.2008 р. № 63 «Про внесення змін і доповнень до форм документів, що використовуються при атестації наукових та науково-педагогічних працівників». Посилання на літературу слід позначати у тексті в квадратних дужках порядковим номером цієї роботи за списком використаних джерел.

Приклад оформлення тез доповіді на науковій конференції:

Ініціали, прізвище автора

Ініціали, прізвище керівника, науковий ступінь /14 pt, Ж/

Навчальний заклад /14 pt/

НАЗВА ДОПОВІДІ /14 pt, Ж/

Основний текст повинен мати такі необхідні елементи, як: постановка проблеми та її зв'язок з актуальними теоретичними або практичними завданнями, формулювання цілей, посилання на сучасні дослідження та публікації, виклад основного матеріалу дослідження, висновки /14 pt/

Література: /14 pt/

1. /14 pt/

Додаток Е

Вимоги до структури, змісту та оформлення наукових статей і доповідей за результатами досліджень магістра

Для магістра як здобувача наукового ступеня важливо оволодіти технікою написання статей і підготовки доповідей на конференціях не тільки з точки зору задоволення вимог щодо кількості та рівня публікацій, а й з позицій сприйняття їх слухачами та читачами. Це зобов'язує до певної логіки побудови доповіді чи статті, високої вимогливості до їхніх форми, стилю й мови

Методика підготовки наукової статті

Наукова стаття – є одним із видів публікацій, в якій подаються проміжні або кінцеві результати, висвітлюються конкретні окремі питання за темою дослідження, фіксується науковий пріоритет автора, що робить її матеріал надбанням фахівців.

Наукова стаття подається до редакції в завершеному вигляді відповідно до вимог, які публікуються в окремих номерах журналів або збірниках у вигляді пам'ятки автору. Оптимальний обсяг наукової статті (0,5 – 0,7 авт. арк.).

Рукопис статті повинен мати повну назву роботи прізвище та ініціали автора, анотацію (на окремій сторінці), список використаної літератури.

Стаття має просту структуру:

вступ (постановка наукової проблеми, актуальність, зв'язок з найважливішими завданнями для розвитку певної галузі науки і практики – 1 абзац або 5–10 рядків);

основні дослідження і публікації з проблеми, за останній час, на які спирається автор, проблеми виділення невирішених питань, яким присвячена стаття (0,5 – 2 сторінки машинописного тексту);

формулювання мети статті (постановка завдання) – висловлюється головна ідея даної публікації, яка суттєво відрізняється від сучасних уявлень про проблему, доповнює або поглиблює вже відомі підходи. Мета статті впливає з постановки наукової проблеми та огляду основних публікацій з тем (1 абзац, або 5–10 рядків);

виклад змісту власного дослідження – основна частина статті. В ній висвітлюються основні положення і результати наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, програма експерименту. Аналіз отриманих результатів, особистий внесок автора в реалізацію основних висновків тощо (5–6 сторінок);

висновок, в якому формулюється основний умовивід автора, зміст висновків і рекомендацій, їх значення для теорії і практики, суспільна значущість та перспективи (1/3 сторінки).

При написанні наукової статті слід дотримуватись певних правил:

- у правому верхньому куті розміщується прізвище та ініціали автора; за

необхідністю вказуються відомості, що доповнюють дані про автора;

- назва статті стисло відбиває її головну ідею, думку (краще до п'яти слів);

- ініціали ставлять перед прізвищем;

- слід уникати стилю наукового звіту;

- недоцільно ставити риторичні запитання; більше користуватись розповідними реченнями;

- не перевантажувати текст цифрами при переліках тих чи інших думок, положень, вимог;

- прийнятним у тексті є використання словосполучень переліку: «спочатку», «зрозуміло що», «на початку», «спершу», «потім», «дійсно», «далі», «нарешті», «по-перше», «по-друге», «можливо», «на наш погляд», «задумкою», «заданими», «між іншим», «в зв'язку з тим», «на відміну», «поряд з цим», «мабуть» тощо.

- цитати в статті використовуються дуже рідко (можна в дужках зробити посилання на ученого, який вперше дослідив проблему);

- усі посилання на авторитети подаються на початку статті, основний обсяг присвячується викладу власних думок автора;

- стаття має завершуватись конкретними висновками і рекомендаціями та додається список використаних джерел.

Крім того, варто мати на увазі, що публікації повинні відображати результати дослідження магістерської роботи.

Методика підготовки тез доповіді на науковій конференції

Тези (від thesis – положення, твердження) – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці.

Тези доповіді – це опубліковані на початку наукової конференції (з'їзду, симпозіуму) матеріали попереднього характеру, що містять виклад основних аспектів наукової доповіді. Обсяг тез може бути в межах 2-3 сторінки машинописного тексту через 1,5-2 інтервали.

Алгоритм тези можна подати так:

теза – обґрунтування – доказ – аргумент – результат – перспектива.

Тези доповіді, будь-якої наукової публікації оформляють згідно до вимог:

- у правому верхньому куті розміщують прізвище автора та його ініціали та доповнюють відомостями про нього;

- назва тез доповіді коротко відображає головну ідею, думку, положення (2–5 слів);

- послідовність викладу змісту може бути наступна: актуальність, проблеми; стан розробки проблеми в науці і практиці; основна ідея, положення, висновки дослідження; основні результати та їх практичне значення. В тезах зазвичай не використовують цитати, цифровий матеріал.

Формулювання кожної тези починається з нового рядка, кожна теза має самостійну думку, висловлену в одному або кількох реченнях.

Вимоги до структури та оформлення наукової статті

Підготовлена стаття повинна готуватися з дотриманням таких основних правил та відповідати таким наступним вимогам.

Текст статті має бути оформлений відповідно до постанови ВАК №7-05/1 від 15 січня 2003 року "Про підвищення вимог до фахових видань, внесених до переліків ВАК України". Стаття повинна вміщати логічно взаємопов'язані розділи. Усі розділи повинні починатися вказаним заголовком, виділеним напівжирним шрифтом.

Вступ (постановка проблеми в загальному вигляді і її зв'язок із останніми дослідженнями і публікаціями, а також із важливими науковими і практичними завданнями з обов'язковими посиланнями в тексті на використану літературу. Автор повинен виділити із загальної проблеми ту частину, яку він досліджує, і показати її актуальність).

Постановка завдання (формулювання мети, методів дослідження).

Результати (виклад основного матеріалу дослідження з обґрунтуванням одержаних наукових результатів).

Висновки (наукова новизна, теоретичне і практичне значення досліджень, перспективи подальших наукових розробок у цьому напрямку).

Бібліографічний список (не менше 8-ми джерел). На кожен позицію у бібліографічному списку має бути посилання в тексті статті. **Бібліографічний опис подається українською та англійською мовами.** Бібліографічний опис українською мовою оформлюється у відповідності до наказу ВАК № 63 від 26.01.2008 р. та встановленими вимогами міждержавного стандарту ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Для оформлення бібліографічного списку **англійською мовою** бажаним є стиль MLA.

Анотація ідентична за текстом українською та англійською мовами, розмір кожної – не менше 500 знаків; і має висвітлювати такі структурні питання: тему статті, мету, методику дослідження, результати, наукову новизну, практичну значущість. Перед текстом анотації відповідною мовою вказуються: прізвища та ініціали всіх авторів, назва статті, адреса організації (для кожного з авторів).

Ключові слова українською та англійською мовами. Їх кількість не повинна перевищувати десяти одиниць.

Вимоги, що стосуються анотації та бібліографічного списку англійською мовою, продиктовані обов'язковими вимогами світових реферативних баз даних.

Стаття має бути набрана в текстовому редакторі Microsoft Word (файл повинен мати розширення *.doc або *.rtf). **Назва файлу** латинськими буквами повинна відповідати прізвищу першого автора (наприклад: Petrenko.doc, Petrenko.rtf). Поля з усіх боків - 25 мм. Шрифт Times New Roman Cyr, кегль 14. Інтервал між рядками 1,5.

Статті подаються за таким порядком:

- *УДК і ББК* в лівому верхньому куті аркуша напівжирним курсивом;
- **прізвища авторів**, які набираються шрифтом напівжирним курсивом у правому куті аркуша;
- **НАЗВА СТАТТІ**, яка набирається великими літерами, шрифт напівжирний;
- установа, де виконана робота (назва установи, відомча приналежність, індекс і повна поштова адреса, телефони, факс, адреса електронної пошти). Якщо колектив авторів включає співробітників різних установ, то слід вказати місце роботи кожного автора.
- текст статті (відповідно до **вищенаведеної її структури**) – шрифт 14, звичайний.
- рецензенти: прізвище, ініціали, вчене звання, науковий ступінь, посада, установа. В цілому до "Збірника" необхідно подати дві рецензії провідних учених уданій галузі, з них хоча б 1 рецензія доктора економічних наук.
- відомості про автора (авторів): прізвище, ім'я, по-батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи (навчання), повна поштова дом. адреса, адреса для листування, роб. і дом. телефони із зазначенням коду міста, факс, e-mail.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) додатково подавати у форматі *.tiff. Цифровий матеріал подається у таблиці, що має порядковий номер, вирівнювання по правому краю (наприклад, *Таблиця 1*) і назву (друкується над таблицею посередині напівжирним шрифтом, наприклад, **Особливості політики сталого розвитку закордонних країн**). Після таблиць та рисунків – зазначити **джерело** ([]; *розробка автора; складено автором на основі [] тощо*). Ілюстрації також потрібно нумерувати і вони повинні мати назви, які вказуються поза графічним об'єктом, (наприклад, *Рис.1. Класифікація пріоритетних напрямів інноваційної діяльності малих підприємств і джерела їх фінансування*). Ілюстративний матеріал обов'язково повинен бути контрастним чорно-білим. Формули (з стандартною нумерацією) виконуються в редакторі Microsoft Equation. Підписи рисунків та формул повинні бути доступні для редагування. **Усі графічні об'єкти не повинні бути сканованими.**

Посилання на літературу в тексті слід давати в квадратних дужках, наприклад, [4, с. 31; 2, с. 21–39], в яких перша цифра вказує порядковий номер джерела в списку літератури, а друга – відповідну сторінку в цьому джерелі; одне джерело (без сторінок) відокремлюється від іншого крапкою з комою [1; 2; 5; 8; 11; 19].

Оформлення статті повинно відповідати вимогам відповідного видання. Кожен науковий журнал висуває свої особливі вимоги. Тому при підготовці

статті до друку слід уважно прочитати вимоги до статей, які зазвичай містяться у відповідному виданні в кінці. Разом з тим, стаття у звіт з практики має бути виконана і оформлена згідно з вищезазначеними вимогами.

УДК 332.1
ББК 65.9 (4 УКР)

Петренко С.В.¹, Іванов С.М.²

ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД

¹Львівський національний університет імені Івана Франка,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра обліку і аудиту,
79008, м. Львів, вул. Університетська, 1,
тел.:
e-mail:

² Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет,
Міністерство аграрної політики
та продовольства України,
кафедра обліку і аудиту,
49600, м. Дніпропетровськ, вул. Ворошилова, 25,
тел.:
e-mail:

Анотація. Стаття спрямована на дослідження закордонного досвіду

Ключові слова: сталий розвиток.....

Petrenko S.V. ¹, Ivanov S.M. ²

FOREIGN EXPERIENCE.....

¹Ivan Franko National University of Lviv,
Ministry of Education and Science of Ukraine,
Department of Accounting and Audit,
Universytetska Str., 1, Lviv,
79000, Ukraine,
tel.:
e-mail:

² Dnipropetrovsk state agrarian –economic University,
Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine,
Department of Accounting and Audit,
Voroshylova Str., 25, Dnipropetrovsk,
49600, Ukraine,
tel.:
e-mail:

Annotation. The article is directed

Key words: sustainable development.....

Вступ. Регіональна політика фінансового забезпечення сталого.....

Постановка завдання. Закордонний досвід проблематики сталого розвитку.....

Результати. Вважаючи себе лідером у розробці.....

Таблиця 1

**Запропонована програма перевірки розрахунків з покупцями
сільськогосподарської продукції**

№	Зміст процедури	Джерело інформації	Прийоми перевірки	Примітки
1.	Наявність підтверджувальних документів на право одержання продукції покупцями	Договори, гарантійні листи, заявки	Інспектування, перевірка наявності документів	-

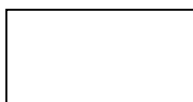

Рис. 2. Структура економічної діяльності.....

Висновки. На відміну від розвинутих країн світу.....

Бібліографічний список

1. Дробноход М.І. та інші. Концептуальні основи формування екологічного мислення та здібностей людини будувати гармонійні відносини з природою: [Кол. Моногр.] / М. Дробноход, Ф.В. Вольвач, С.І. Іваненко. – К.: МАУП, 2000. – 76 с.
2. Мей К. Інформаційне суспільство: Скептичний погляд / М. Войцицька (пер.). – К. - 2004. – 220 с.

References

1. Drobnohod, Mykola, Volvach, Fedir, and Sergiy Ivanenko. *Conceptual bases of formation of ecological thinking and abilities to build a harmonious relationship with nature*. Kyiv: MAUP, 2000. Print.
2. May, Christopher. *The Information Society. A Sceptical View*. Kyiv: K.I.C., 2004. Print.

Рецензенти:

Михасюк Р.І. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки підприємства Львівського національного університету імені Івана Франка, академік АН Вищої школи України;

Жмурко А.Є. – кандидат економічних наук, доцент Львівської державної фінансової академії.

Дані про авторів:

Петренко Сергій Васильвич – к.е.н., доцент Львівського..... повна дом. адреса, адреса для листування, роб. і дом. телефони із зазначенням коду міста, факс, e-mail.

Іванов Степан Миколайович – д.е.н., професор Львівського..... повна дом. адреса, адреса для листування, роб. і дом. телефони із зазначенням коду міста, факс, e-mail.

Додаток Є

Вимоги до структури, змісту та оформлення рецензії на наукову статтю, опубліковану в межах тематики обраного напрямку магістерської роботи

Написання рецензії на наукову статтю є одним з основних результатів наукового пошуку магістра. Вибір наукової статті для рецензування передбачає аналіз значного кола фахових наукових журналів, які визначаються ДАК України фаховими з економічних наук, і в яких публікуються основні результати наукових досліджень. Для написання рецензії може бути використана періодика (наукові журнали, збірки наукових праць, збірки матеріалів за підсумками проведених конференцій, датовані максимум один-два роки тому (тобто, якщо рецензія пишеться у 2022 році, то публікація має бути датована 2020-2022 рр.). До звіту як додаток долучається копія статті з журналу (титульний аркуш журналу, зміст, публікація), на яку магістром написано рецензію. Підібрати наукову публікацію для рецензування можна у Національній бібліотеці України імені Вернадського, Національній парламентській бібліотеці України, Державній науково-технічній бібліотеці України, Науковій бібліотеці ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Науковій бібліотеці Національного університету "Києво-Могилянська академія", Львівській національній науковій бібліотеці України імені В. Стефаника, Науковій бібліотеці ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника", Івано-Франківській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. Івана Франка та інших наукових бібліотеках України.

При написанні рецензії магістр виступає в ролі наукового рецензента. Критичний підхід до опублікованих результатів дослідження – головний критерій високого професіоналізму магістра й обов'язкова умова конструктивної дискусії під час написання кваліфікаційної роботи магістра.

Магістр на підставі вивчення змісту публікації та переліку використаних автором для її написання праць, висвітлює такі обов'язкові питання:

- актуальність обраної теми,
- ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій,
- достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій,
- своєчасність та важливість для науки і практики одержаних автором публікації результатів,
- висловлюються рекомендації щодо їхнього використання;
- зауваження щодо змісту;
- висновок щодо відповідності публікації встановленим вимогам.

РЕЦЕНЗІЯ

на статтю Петрова Івана Івановича

Механізм управління інноваціями // «Фінанси України». – № 8. – 2020. – С. 15 – 22.

У глибоких якісних перетвореннях, які відбуваються в економічному житті України, провідне місце займають процеси реформування економічних відносин стратегічних сфер національного виробництва. Тому на сьогодні не викликає заперечень і сумнівів, що подальший розвиток національної економіки значною мірою пов'язаний з результативністю науково-технічної та інноваційною діяльністю. Інновації забезпечують на всіх рівнях модернізацію, структурну перебудову і підвищення ефективності економіки. З іншого боку, можливості підприємства вчасно і адекватно реагувати на зміни в оточенні, спричинені багатьма факторами, зокрема, умовами конкурентної ринкової системи, визначаються здатністю підприємства до впровадження і прийняття інновацій. З огляду на це актуальність обраної теми дисертаційного дослідження, спрямованого на формування механізму управління створенням наукоємної продукції сумніву не викликає.

Як свідчить зміст рецензованої статті, проблеми дослідження характеризуються науковою новизною отриманих результатів. До них слід віднести авторське визначення наукоємної продукції та виділення основних ознак її класифікації (с. 15), а також виділення функцій, які наукоємна продукція виконує через залучення у сферу ринкових відносин (с. 17).

У рецензованій роботі, розглянуто основні напрями удосконалення державного регулювання створення наукоємної продукції в Україні, які передбачають як заходи підтримки, так і заходи прямого впливу на розвиток науково-технологічної сфери (с. 21). На увагу заслуговує також авторське бачення основних напрямів участі держави у процесі створення наукоємної продукції, що сприятиме формуванню сприятливих умов для активізації науково-технічної та інноваційної діяльності (с. 22).

Разом з тим, слід зазначити, що стаття.... не позбавлена дискусійних моментів, які полягають у *(наводяться упушення та недоліки)*

Оцінюючи загалом зміст наукової статті, зазначимо, що вона має теоретичну та практичну цінність, виконана на належному рівні, являє собою закінчене самостійне наукове дослідження та відповідає вимогам ДАК України.

**Рецензент,
магістрант спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування
економічного факультету
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника**

В.В. Іванов

Додаток Ж

Приблизна структура рецензії наукового керівника про результати практики студента-практиканта

1. Прізвище, ім'я, по батькові студента.
 2. Терміни проходження практики.
 3. Посада, прізвище, ім'я та по батькові керівника практики.
 4. Ставлення студента до практики (інтерес до роботи, ініціатива, старанність, якість виконуваних студентом робіт, вміння застосовувати теоретичні знання на практиці, рівень оволодіння практичними навичками, самостійність в роботі тощо).
 5. Повнота виконання програми практики.
 6. Рівень набутих студентом навичок науково-дослідної роботи.
- Відгук складається в довільній формі, підписується керівником практики.